

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE

Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 . . . . .
Negyedévre . . . . . 2 . . . . .
Egy hónapra . . . . . 1 . . . . .
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábon petit körűrt 5 kr. Nagyobb terjedelmű többesű
hirdetések alkú szerint jutányos áron vetőnek fel. Belsődj min
den külön beiktatásért 30 kr.

A „vallás a politikában“?

vagy

a politika a vallásban?

III.

A politika a vallásban.

A Politikának a vallással összekeveréséről, vagyis a vallásnak nagyon is világi célokra kihasználásától nem volt ment Magyar Hazánk sem; de itt a visszaélés nem tett annyi kárt a közép-korban, mint Európa más országaiban; pedig magának a ker. vallásnak ide beplániálása is, első sorban fontos politikai célból történt. Azok a papok azonban, akik a Ker. vallás terjesztéséért jöttek ide be, kivételes tárgyilagossággal sokkal buzgóbban látták missziójuk teljesítéséhez és sokkal inkább el voltak nagy kulturális feladatuk megoldásával foglalkozva, mintsem idejök lett volna, vagy időt vettek volna — világi törekvések kifejtésére. Egyébiránt azt, a mi az élet fenntartására szükséges volt, s a hivatásukból folyó megfizetést is bőven megadta nekik a királyi kegy, birtokban; de lassanként a megnyert Nemzet is hűségese odaadásban s önkéntes szolgáltatásokban.

A papi főnökök, mint az ország első rendje az országtanácsba nemcsak befolytak, hanem szavuknak nyomatéka volt s így a kormányhatalomnak nem bitor magukhoz ragadásból, hanem mint a szent korona első rendű tagjai, a királytól s a Nemzet elismeréséből voltak részesei. És szerencsére ezen hatalmi állással nem vissza, — hanem az ország javára éltek s nem hogy elősegítették volna a királyi hatalom tulkapásait, hanem úgy intelmükkel, mint végszükség esetében az egyház fegyverének alkalmazásával is mérsékelték azt. A honvédelemért birtokaiknál fogva fegyveresek vezetésére kötelezve — ezt az úgy a vallás, — mint a vele egygyé forrt Haza megtartására szolgáló tartozást, hiven lerótták s nem egyszer a hadak élén vezérszerepet vittek, úgy hogy azokban a sötét századokban, amelyekben a hierarchikus papi élet külföldön egész zsarnok hatalmával reánehazódott a közéletre, erkölcsi tekintetben pedig közfelfertézetre szolgált: hazánk történelme a magyarországi papokra nemcsak nem panaszkodik, hanem fényes hazai érdemeket köt egyes főpapok és szerzetesrendek nevéhez.

De hát a hatalomnak rossz természete, hogy nem szokott mindig önbírálatos lenni s nem marad mindig a jogkorlátai közt. Így történt ez hazánkban is;

megjött az idő, midőn nem a papi szent hivatás teljesítése, hanem a hatalom utáni vágy s a világi főurakkal ezért való versengés foglalta el nálunk is az egyházi rend fő-fő vezetőit, amely bizony nemis szolgált aztán irántok a tisztelet növelésére, hanem közbecsülésök alászállását idézte elő. Hogyne! mikor még a Haza és Nemzet életére is kártékony volt e hatalmi versengés, amiként ezt a Jagello-királyok süjdet kora és a rá következő „Mohácsi vész“ elenyészhetlen fájdalmas benyomással bizonyítják.

Az uralkodó egyház ilyen papjai aztán többé sem a vallás tisztaságát megővni, sem a papság iránti tiszteletet fenntartani képesek nem voltak — s nem csuda, ha a külföldről jó hír és igazalmussággal beajánkozó reformáció könnyen terjedést vett; s még a «lutherani comburentur»-féle kegyetlen törvényekkel és ennek gyakorlati végrehajtásával sem tudták meggátolni, a világosság után óhajozó lelkeknek kielégítését, — az evangéliumi tisztaságot hirdető vallásba átmenetelőket, amely véggyakozástól magas személyek sem voltak mentek, még a trón közelében, de még a magas egyházi rend tagjai és szerzetesei közt sem . . . S dacára a külföldön a reformátusok ellen megindított pápai átok — és császári fegyveres elnyomó aramlatnak, Magyarország oly nagy mozgalom nagyobb hullámveréséről, amilyen egy életátalakítással járó vallási reformáció — jó részt meg volt kímélve. De hiszen a császárnak magának is közvetlenebb érdeke volt most — az osztrákház biztosítása a magyar királyi korona birtokában és a Nemzetet is sokkal inkább elfoglalta ez a kérdés: idegen házbéli — vagy nemzeti fejedelemlenke hódoljon-e? . . . a mely kérdés az ország megosztása miatt sokáig megoldva nem is lehetett és felszinen maradt — az osztrák-magyar király és az erdélyi nemzeti fejedelmek közti küzdelemben egészen a szatmári békeig.

De vallásháborúvá magyar főpapoktól kiindítva, talán sohasem is fajult volna el e küzdelem se, ha az osztrák-magyar királyok kanálisán betolakodott idegen, kivált jezsuita áramlat elborításával nem fenyegeti magát a magyar nemzeti létezés. Mert hát azok a Bocskay—Bethlen—Rákóczy-féle úgynevezett vallásháborúk a lelkiismeret szabadság ügye mellett, a magyar politikai szabadságért való harcok is voltak; a két ügy annyira összenőtt, hogy egyik a másikkal állt, vagy esett, Érez-

ték ezt a magyar római katolikusok is, akik a protestánsok önvédelmének ügyében látták a nemzeti ügy védelmét és lelkekben szívesen üdvözölték is az erdélyi nemzeti fejedelmek győzelmét s az általok kivívott békekötéseket ellenkezés nélkül iktatták a magyar királyság alaptörvényei közé. Mert az igaz magyar római katolikus sohasem hódolt a hazát, nemzetet nem — s csupán uralmat is merő ultramontánizmusnak; keblében mindig megvolt helye annak az édes és kötelező érzésnek: „A Haza minden előtt“ s e közös érzésben volt Magyarországon a különböző felekezetek békeje biztosítva mindaddig, amíg átkos emlékű Kollonics-félék, idegenből a magyar kath. egyház elére tolakodva — nemcsak egyesítették a politikát a vallással, hanem ez által erőltették amannak végleges diadalát, amiért a magyar nemzetet előbb koldussá, aztán pópistává kellett tenni, hogy aztán németté tehessék; — amely politika szörnyen ismeretes templom-foglalásaival, protestáns papok gályákra hurczoltatásával, iskolák, egyházak birtoktól fosztogatásával stb. stb. sokáig győzedelmes és félelmes magaslalon állott.

S ha Európa országainak a mult századi bölcsészet, majd nem istentagadásra vezető tana kellett hozzá, hogy a fanatizmus oda szelidüljön, hogy egyelőre csak türelmet, azután forradalmak, szabadságharcok, köztársaságok, — merev abszolutizmus, alkotmányosság váltakozásával, valamelyes béke a felekezetek közt és jogállapot álljon elő és háborúgatás nélkül, hitbéli meggyőződéséből szabadon folyólag gyakorolhassa kiki a maga vallását: bizony Magyarországon is csak lassan fejlődtek oda a viszonyok, hogy először csak egy tüneményszerűleg felvilágosodott lelkű osztrák császár türelmi rendelkezéssel, aztán az 1790/91; 26: t. cz. megszülessék, mint a magyar protestánsok létezési jogát biztosító s dacára a még ettől is elmaradhatatlan 80 egyházi és világi főur által tett tiltakozásnak — többé kétségbe vonatni nem engedő okmány. És e törvény megszületésében nagy része volt a haza békéjének, a vallási elfogultság felibe emelő magyar katolikus férfiaknak!

A magyar protestánsok e törvényt örömmel üdvözölték, mert habár nem tartalmazta is még a teljes egyenjogúságot, de hajnal sugára volt már annak az idő eljövételének, amidőn ennek napja felkél, hogy soha le ne áldozzék a minden gyermekét egyenlő szeretettel, egyenlő

jogokban részesítő közös édes anya, — e Magyar-Haza földjéről.

És az a nap, bárha olykor-olykor még felleget vetett elébe a politikai abszolútizmussal ismét ölelkező uliramontán reakció végre kisütött: a szabadságot, egyenlőséget testvériséget proklamáló 1848-iki nagy törvények XX-ik cikkében, amely nagy elv annyira áthatotta a magyar katolikusok hazafias szívét is, hogy a nemzeti közöndv iránti közérzületet látó főpapság most már nemis tiltakozott többé e protestánsok egyenjogúságát tartalmazó törvény ellen. Persze nemis volt idő rá, mert a Haza szabadsága és függetlensége ellen támasztott közveszély elhárításának egy gondolata, a honszeretet lett most a közös vallás, amelyben egyesült minden magyar felekezet különbség nélkül, míg a római katolikus pap keresztel kezében vezette rohamra Kápolnánál, Branyiszkónál vagy más harcztereken a honvédeket, addig a protestáns, vagy még a zsidó honvéd sem nézte, hogy Szűz-Mária képe van a három színű zászlóra festve, hanem száz halál ezer veszély között rohant, amerre lobogott, egy jelszóval ajkán: **H a z a**; egy szent esküvel szívében: **G y ő z e l e m**, vagy **Halál!**

A közös bukás is közös fájdalmat kellett a szívekben... A bosszuálló reakció a közhaza polgárai egyenjogúságát a gyakorlati életben ismét illozóriussá tette: de a haza veszélyének közfájdalma nem tudta felekezetekre tépni a közös haza szerelmében megszentelt szíveket. A mikor a protestánsok autonómiaja ellen amely még ebben az időben is az egyházi függetlenségben mentsvára és mintegy symboluma volt a közszabadság országa eljövételének — Bécsből a csalfa támadás megtörtént: ismét ott volt a római katolikus magyar biztatásával a

magyar protestáns mellett a küzdelemben és örömteljes részvételével a győzelemben. Mert hát a római katolikus magyar soha nem tévesztendő össze az ultramontánnal amaz hazát nemzet-testvérséget ismer, míg ennek csak egyetlen üdve van: a hazátlan, de az egész világon uralkodó hierarkhia, mely, mivel a fanatikus elfogultság dudvái által elnyomott rablelkében gyakorolhatja leginkább hatalmát, nemis tud ellenni anélkül, hogy az egyenjogúságot biztosító szabadelvű törvények ellen harczot ne viseljen. Ime ez szervezkedett újra hazánkban is s a nemzeti szabadabb lélekzés idejében az 1848: XX. t.-cikk tartalmának csak árnyékát képező 1868: LIII. t.-cikk ellen már korábban kibocsátotta, kivált a nagyra-törő, püspökségre áhító hecc-káplánok fekete seregét: közelebb pedig az 1894-iki reform törvények ellen nemcsak úgy nevezett Néppártot szervezett, ami pedig nem egyéb mint a **n é p s z a b a d s á g** a l homlokegyenest ellenkezésben levő ultramontán feudális uralom szövetsége, kulturharcz a modern államfejlődéssel, a lelkiismeret és politikai szabadsággal megegyező protestantizmus élete ellen!

És az a szövetség kiáltja e Hazának és Nemzetnek azt, hogy a Protestánsok belevitték a Vallást a politikába... kulturharczot indítottak. És az ultramontán sajtó utána kiáltja a hamis vádat. Pedig hát a protestánsoknak nem kell hivatkozniok az Isten és világ ítéletére, mert a „**k a t h o l i k u s u j s á g i r ó k**” márczius 20-iki kongresszusa céljájának ismertetésében az „**A l k o t m á n y**” ez a telivér ultramontán lap megírja a valót, előbb mint a „**M a g y a r S z ó**” elleni hecc hullámai felcsaptak volna: A közeli veszély érzete adta meg ma az összegyűlt katolikus tollforgatóknak a tömörülésre való kedvet s a munkára

való lelkesedést. Ébredésünk villám és menydörgés volt. A katolikus öntudat fenséges meggyilatkozása e nap legkiválóbb eredménye. Adja Isten, hogy a ma feltámadt katolikus öntudat söpörje el utjából örök ellenségeit! — már hogy a protestánsokat.

a.—r.

A képviselőház ülése.

A tegnapi — Apr. 25. — utolsó ülése volt az országgyűlési folyam 3-ik ülésszakának.

Percel D. elnöktele alatt a jkv hitelesítése s kérvények előterjesztése után

F o r g á c h Antal gf. kérvényi bizottsági előadó a kérvények 113-ik sorjegyzékét ismertette s miután a p á l i n k a i v á s korlátozására vonatkozólag nem kevesebb, mint 33 kérvényt adott be, P á d e r Rezső szólasra jelentkezett.

— Ehez nem szólhat hozzá a képviselő ur, intette az elnök, mert ebben a kérdésben már ez ülésszakban egyszer határozat hozott.

O l a y Lajos: Igenis, joga van hozzászólni mindenkinek, csupán újabb határozatot nem hozhat a Ház.

Az elnök főtartja e'bbi állítását.

B u z á t h Ferenc a szólásszabadság korlátozását látva abban, ha az elnök véleménye jutna érvényre. (Ugy van! a néppárton.)

S z é l l K. miniszterelnök fölolvassa a házszabályoknak ide vonatkozó részét. E szerint olyan kérvény, amely egy ülésszakban határozat tárgya volt, abban az ülésszakban többé nem tárgyalható. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.) Kéri tehát, hogy nyugodjanak ebbe bele, az elnöknek igaza van.

A kérvényeket tehát vita nélkül kiadták a belügyi és pénzügyminiszternek. Minden fölindulás nélkül tárgyaltak ezután le egy csomó kisebb jelentőségű kérvényt. Vita csak a legutolsó kérvénynél volt, Komárommegye föliratánál, az 1899. XV. választási bíráskodási törvény 7—8 és 9-ik §-ainak törlése, illetve módosítása iránt.

Az előadó a kérvénynek irattárba tételét ajánlotta.

Az utolsó este.

— A „Debreczen” tárczája. —
Írta: **Vértesy Gyula.**

A párbaj előtti estén beszélte el. Idegesen, kapkodva, rapszódikusan, de a világért sem az izgatottság, még kevésbé a félelem miatt, hiszen masnap oly nyugodtan állt a pisztoly csöve előtt mintha a fenyképész masinája előtt állna, de a természete volt olyan ideges, kapkodó, nyughatatlan.

Akkor is, hol ült, hol felugrott és járkálni kezdett; majd ragyujtót egy cigarettára, eldobta és szivart vet elő; először lassan, nyugodtan beszélt cinikusán, minden erő nélkül, azután kipirult arcczal, lázasan, szenvedélyesen.

Szóval az elbeszélő modora is hü volt önmagához, az ideges, elkényeztetett, felkapott kis novellistához, akit valósággal beczezett a kritika és a közönség is; mert megjelent az ő rémitőben cinikus és bizart, az igazi költészetet labbal úpró, de azért mégis a maga dekadenciájában is bajló és szikrazó élű, szellemes Verses prózák című kötete.

— Ezt a komisz könyvet — ezzel kezdte beszédét — égessek el. Mint a Boccaccio könyvet. Tűzhalál érdemel. Persze csak arra az esetre, ha megtalálnék halmi, a mit nem remélek.

No igen, mit nézel ram oly csodálkozva, jól mondtam. Nem remélek. Mert ez lenne tulajdonképpen a legjobb. Mnek megvónülni és elveszteni lassankint a bajunkkal, meg a fogunkkal együtt az életbe vetet minden ilu-

zionkat, minden reményüket? Jobb meghalni így fiatalon, kiforratlanul, boldog, ifju fővel. Meg a nekrológunkra való tekintetből is. Mert így legalább azt írják rólunk:

Tehetséges, ifju ember, nagy reményekre jogosító tehetség s'ib.

— Holott úgy, ha megvárják, míg megvónülnék, meg tudják rólunk, hogy üresek és ostobák voltunk, mert semmi valamirevaló dolog nem tudtunk csinálni egy egész életen keresztül.

Meg azután, biz, Isten, nem ér egy fakóvát sem ez az egész élet! Ugy-e csodálkozol rajta, hogy én mondom ezt, én a kinek lát-szólagugyancsak kevés oka lehet panaszkodni az életre!

Hiszen ugye, olyan vigan, olyan könnyelműen, mindig csak gyönyöröket hajszolva éltem? A ki ismert, mindenki csak irigykedett ram: az utat is elég hamar megtettem fölfele ismernek, a dolgaimat olvassák és jól fizetik; volt egy csomó ocsó diadalom, mi kellene még egyéb ahhoz, hogy az ember boldog legyen?

Latszólóg semmi! Tulajdonképpen pedig mindez semmi. Mert minden élvezet, minden gyönyörűség, minden jó óra, jó percz hata mögött ott kísért az elmulás, a semmiveléte gondola.

Nem tudom, más is ugy van-e vele, de engem sohasem kárpótolt az élet cserébe a halál gondolataér. Mindennek a nyomán ott járt a lehangelés; a tudata annak, hogy csak jövőmenő vendégei vagyunk az élet nagy fogadójának.

Az állandóság tudatának a hiánya irító-

zatos. Érezni azt, hogy itt, a hol szeretnénk jól berendezkedni, itt csak vendégek vagyunk. Tudni azt, hogy ma élünk, lelegzünk, eszünk, iszunk, csókolunk és ölelünk s holnap talán már mozdulatlanul fekszünk a terítőn, holnapután pedig uudok siri férgek járnak-kelnek arcunkon, szemünkön és ajkunkon, azokon a helyeken, a hová talán néhány nap előtt szerelmes csókok zápora hullott szomjas, epedő női ajkáról.

Butaság ez! Nagy butaság! S nem lehet segíteni rajta. Az elmulás ellen nincs védekezés s tehetetlenségünkben még komikum is van! Hogy mi, a teremtes urai, az agyunkra és szívükre büszke népek, mi is csak annyi értékek vagyunk a nagy mindenségben, mint a légy, a bolha, vagy a féreg, melyet járás közben összetaposunk.

De mindezekből valahogy azt ne hidd, hogy a haláltól felek! Dehogy, az életet nem becsülöm semmire sem a halál miatt. S ezért eltem íy, a hogy éltem. Komoly cél, komoly munka, komoly hivatás nélkül. Léha, könnyelmű és naplopó voltam! Mindig csak azt tettem, ami nekem jól esett. Léha és komisz voltam, egyéniségemben, irásaimban.

Oh, ezek a soka! dicsért írasok! Micsoda haszontalan ürességek! Mindössze, hogy divatosak voltak! Az emberek léhák és frivolok, hat efféle dolgoknak van vására az irodalomban is. Nem mi szabunk irányt, de nekünk szab irányt a közönség. S ha elakarjuk adni a dolgainkat, nem szabad érzélgős, becsületes történeteket faragni, de az érzékiség leple alatt rejtett üres semmiségekkel kell előállni. A leplet mindenki kivaancsian lebbenti fel s ki-ki a

Thaly Ferencz: Ezek a szakaszok a kuriai bírásoknak valóágos szegényfoltjai (Ugy van! a szélsőbalon), mért megengedik az életét, itatást, a fuvardíjakat és így határozottan ellenkeznek a törvényvel, annak szellemével. Lehetetlen az eltérni, hogy a mi tegnap még törvénytelenség volt, ma a törvény által megengedett dolog legyen. Ez alapján megrendíti alkotmányosságunkat. A választási jog a legszentebb jog, ha ezt nem hazafiágból gyakorolják a polgárok, nem is érdemesek rá. Nem szabad ösztönzést adniok a polgároknak a vesztegetésre, sőt el kell törölni az ilyen törvényeket. Igaz, hogy régebben nagy hibákat követtek el a választások tisztasága ellen, de ennek oka az volt, hogy a bajt nem fojtották el a legnagyobb szigorral mar csirájában.

Kubik Béla: Nem volt, a ki a törvényt megtartta.

Thaly Ferencz: A fuvardíj, az etetés magában véve törvénytelen, nem pedig annak nagyobb, vagy kisebb volta. A 7., 8., és 9. §-ok oly mély sebeket ejtenek a választási szabadságon, hogy azokat ki kell irtani a választások tisztasága érdekében. Szennyfoltok ezek. (Élelnek helyesítés a szélsőbalon.) Ellenindítványt ad be: a kérvény pártolól a g a d a s s é k k i a k o r m á n y n a k. (Helyesítés a szélsőbalon.)

R a d ó c z a János. pártolta a miniszter javaslatát.

S z é l l Kálmán miniszterelnök: Többször kijelentette már, hogy a míg e törvények végre nincsenek hajtva, addig nem barátja a módosításoknak. Majd ha az élet, a gyakorlat megmutatja hibáikat, lehet rajta változtatni. A fuvardíjak megállapítását több helyen megemlíti. Akként intézkedett, hogy a fuvardíjak a vidék viszonyainak megfelelőleg állapítsanak meg. Az persze nem mindegy, hogy egy ember vagy nyolcz ember ül a kocsi. Hogy ki fog az előforduló túlépések ellen igazságot szolgáltatni, arra is felelhet: a k u r i a.

maga fantáziája szerint képzelhet alája, a mit neki: tet-zik.

— Egy darabig szótlanul szivta a cigarettáját s idegesen járt es fel a szobába.

— Lattam azt, — kezdte azután újra hogy az életben csak annak van tekintélye, a ki rosz, lelketlen. Nos, hát megszerettem magamnak ezt a tekintélyt. Majdnem gazembernek tartotak és respektáltak. Nem is akartam senkit se meggyőzni az ellenkezőjéről. Meg talán nem is lehetett volna. Mert igazuk volt. Aljas voltam, gazember voltam. Rideg, onzó, lelketlen és számió, a mások gyengeségeivel vis-zaélok.

S ime én, a rosz, frivol, léha fráter, holnap verekszem egy leány miatt, a kit nem ismerek, de akit megvédelmeztem, mert egy röpök ragalmazta. Szerelmével dicsekedett. Lehet pedig, hogy igazat is mondott. De mindegy! Aljasság volt, hogy mondta s én nem türhettem. De ezt a részt már minnek beszélem! Jól tudod az egész. Ez nem is tartozik a dologra. Csak az, hogy milyen furcsa lesz, ha e miatt kel meghalnom. Legalább mondd majd el neki akkor, hogy volt egy léha, erkölcsetlen poéta, aki egy leány becsületéért halt meg, olyan leányért, akit nem is ismert. Mások becsületét ő vette el. S ezért a becsületért, a melyet védelmeztem, meghalt. De csak neki szólj. A többiek hadd higgyék, hogy valami komisz szoknya kaland áldozata lettem. A tekintélyemet le rontsád valahogy. — Csak haljak úgy meg, a hogy éltem. De neki mondj el mindent őszintén. Legalább lesz valaki, aki megsirat s aki becsületesnek tart.

S másnap is, mig tenyerét odaszoritotta a véres habosan bugyborékoló sebre, viasz-sárga arcán elhaló mosolylyal suttozta:

Milyen bolond dolog, hogy érte kell meghalni és nem a szeretőimért! No, de mindegy. Minthogy most már igazan minden mindegy. A fő, hogy többé nem kell félni a haláltól. És hogy itt marad egy, aki becsületesnek ta t!

J u s t h Gyula: Nem irigylém a dolgát. S z é l l Kálmán: Kéri, hogy fogadják el az előadó javaslatát.

M o l n á r János nincs megelégedve a nyilatkozattal es Thaly Ferenc ellen indítványt pártolja.

R á t k a y László ramutat a fuvardíjak dolgában beallott fogalomzavarra. Egy részük azt hiszi, hogy azt nem a jelölt adja, hanem az állam. Mas rész azt mondja, hogy a kormány adja. Általában pedig a szakaszok lehetlenné teszik a tiszta választást. Thaly indítványát pártolta.

B u z á t h Ferencz szintén ellenindítványt adott be, mely szerint küldessék ki egy bizottság, melynek feladata volna, hogy a választó elemzése dolgában állapítsa meg az etelrendet. (Nagy derűtség.)

A Ház az előadó indítványát elfogadta, Thaly indítványát elvetette. Buzáth a saját indítványát a szavazás előtti visszavonta.

Ezzel a kérvényeket letárgyaltak s rá-
tértek az i n t e r p e l l á c z i ó s v á l a s z o k r a.

S z é l l Kálmán miniszterelnök felelt P e r e n y i Zsigmond barónak az ugoctsi inség dolgában. A tavalyi rosz termes okozta az inséget. Már meg is tette a nyomor enyhítésére a szükséges intézkedéseket. A Ház a választó tudomásul vette.

Ugyancsak S z é l l Kálmán felelt M a j o r Ferencznek a k o n z u l á t u s o k ügyében beadott interpellációjára. Nem áll, hogy a konzulátusoknál ne ismernek a magyar nyelvet. Ha nem is beszélnek tökéletesen, de mégis tudnak magyarul. Egyebként a mennyivel szaporodik a konzuli akadémiát végzetők száma, úgy terjed ott a magyar nyelv is. A választó tudomásul vettek.

Következett a miniszterelnök válasza M o l n á r János interpellációjára az urberri negyedtelkek után járó adóczenzus megállapítása ügyében.

M o l n á r János kijelentette, hogy ebben az ügyben a kuria már úgy is döntött, interpellációját tehát visszavonja.

S z é l l Kálmán: E szokatlan visszavonás arra keszteti, hogy mégis feleljen. Molnár finom célzással arra mutatott rá, hogy ő (a miniszterelnök) szándékosan húzta el magá a választ.

M o l n á r János: Nem is gondoltam rá.

S z é l l Kálmán: Akadhat más, a ki ragondol. (Derűtség.) De most már csak azért is elmondja, hogy ő utasította a törvényhatóságokat, hogy mindenütt az urberri telemek tényleges állapotát vegyék alapul. Ez megtörtént.

M o l n á r János kijelentette, hogy az ő interpellációja csak arra a rövid időre szorult, mely a fölebbezés idejéig nyult. A föllebbezés eredménye megvolt, nincs célja annak, hogy a miniszterelnököt a választással fárassza.

P l ó s z Sándor igazságügyminiszter felelt Z m e s k á l Zoltánnak a n á m e s z t ó i v é r v á d ügyében beadott interpellációjára. Hogy gyilkosság történt-e, nem tudja, mert ez még nincs megállapítva; az azouban a vizsgálatból kitűnik, hogy a vervéd teljesen alaptalan. Hogy azt a két személyt, a kit Zmeskál beszédében gyanúsított, letartóztatásák, abba nem fogja befolyását érvényesíteni. Különbben pedig kijelentette, hogy Zmeskál interpellációja folytán a dolog ismét halasztást szenvedett, mert az összes iratokat be kellett kérnie.

Z m e s k á l Zoltán: ő ugyan nem hisz a rituális gyilkosságban (Derűtség), de a miniszter válasza nem nyugtatja meg.

A Ház a választó tudomásul vette.

P l ó s z Sándor igazságügyminiszter felelt ezután K á l m á n Károlynak, a tizparancsolat tiszteletbentartására vonatkozó interpellációjára. Kijelenti, hogy az a kereskedő, a ki a tizparancsolat formáját reklám célra használta, uszteletlenséget követett el, de nem gyalázta meg a tizparancsolatot.

A Ház a választó tudomásul vette.

L u k á c s László pénzügyminiszter azt válaszolta B o d a Vilmosnak, hogy a Schwarcz János és társai adóügyében a közig. bíróság már döntött, ő tehát bele nem avatkozhatik.

Végül Wlassics Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter válaszolt M a d a r á s z Józsefnek a zalaapáthi községbeli oktatás tárgyában. Nam áll az, hogy az iskola valamikor is tanító nélkül volt.

A választó tudomásul vettek, s az elnök az ülést d. u. egy órakor bezárta, amivel ez az ülészak is végetért; de az ülészakot be-rekesztő királyi kéziratot csak a mai ülésben olvastak fel.

Az ev. ref. konvent.

Az egyetemes református konvent tegnap — Ápril 25 — folytatta tanácskozásait Tisza Kálmán főgondnok és K u n Bertalan püspök elnöklésével.

Elsőben S a s s Béla konventi jegyző olvasta fel az előző napi ülés jegyzőkönyvét melyre észrevétel nem történt.

D é g e n f e l d József gróf jelenti, hogy a tckesegély és misszióbizottság elvégzte a dolgát, s jelentéseit a konvent mihelyt akarja, tárgyalás alá veheti.

A konvent úgy határozott, hogy a tárgyszorozat rendjében először a t a n ü g y i b i z o t t s á g felterjesztéseit hallgatja meg. E felterjesztéseket S a s s Béla adta elő röviden, csak a bizottság határozatait ismertetve, a melyeknek jóváhagyását kerte.

F e j e s István esperes két pontot emel ki, amelyeken — szerinte — egyszerű tudomásvétellel átsiklani nem lehet. Így a tanügyi bizottság felelmiti, hogy a kérdések meg nem terjesztették fel jelentéseiket az állami és felekezeti iskolákban fennálló hitoktatói szervezetről. Ezt évről-évre egyszerűen tudomásul venni nem lehet. Ugyisintén nem lehet keresztülfutni azon sem, hogy a r e f o r m á t u s e g y h a z o k l e v e l e s h i t o k t a t o i t n e m v e t t é k f e l a z o r s z á g o s t a n i t ó i n y u g d i j i t e z e t b e. Ajánlja, hogy a konvent e két pontban hozzon érdemleges határozatot.

T i s z a Kálmán erre elrendeli e két pont részletes tárgyalását.

A tanácskozas rendj szonban csakhamar elterelődött egyidőre a két ponttól s hosszabb vita támadt a vallásánárok kvalifikációja dolgában. Arról volt szó ugyanis, hogy a nyakörői egyház hitoktatói állásra pályázatot hirdetett s a pályázati föltételekben nagyobb képesítést követel, mint aminőt a konvent általánosagban megállapított. — A konvent, S z i l á g y i Dezső, A n t a l Gábor püspök és Z s i g m o n d János felszólalása után azt határozta, hogy a pályázathirdetést nem veszi tudomásul. Az egyházközség a beérkezett pályázatok közül előnyben részesítheti a jelesebb és nagyobb kvalifikációjú pályázókat, de nem zárhat ki már eleve olyanokat a pályázatból, akik a konvent megszabta képesítéssel bírnak.

A tanügyi bizottság pártolólág terjesztette elő az erdélyi egyházkerület azon kérelmére, hogy a konvent közbenjárására a miniszter tekintszen el a 4 osztályú népiskoláknak 6 osztályukka való kiegészítésétől.

A n t a l Gábor és B a r t ó k György püspökök szólak a tárgyhöz, mire a konvent abban állapodott meg, hogy a népiskolák kiegészítéséről szóló törvény végrehajtására több időt kér a kormánytól.

A t a n i t ó é s t a n i t ó n o k képző intézetek helyzetéről szóló jelentésben panasz van a nagyenyedi főiskola ellen, ahol kilencz közül csak három rendes tanár van s a növendékek csak minden második napon kapnak ingyenebédet.

A konvent felhívja az erdélyi egyházkerületet, hogy a nagyenyedi főiskolát szólítsa fel a v i s s z á s állapotok s ü r g ó s javítására és rendes tanárok számának szaporítására.

A f e l s ő b b l e á n y i s k o l á k á l l á s á r ó l örvendetesek a jelentések.

A t h e o l o g i a i t a n á r o k

nyugdíjgyében felir a konvent a vallás és közokt. miniszterhez, a válaszig a további intézkedést felfüggesztette.

A budapesti egyetem mellett alakítandó protestans fakultás ügyében megkérdezi az egyh. kerületeket.

A prot. hitoktatók állami nyugdíjba felvételét a közhangulat kívánja s néplapítói oklevéllel bíró hitoktatókra nézve ennek a kedvezménynek megadása nemis ük közük nehézségbe.

Az egyházi adózás reformjára nézve még most is ott állnak, hogy a Konvent elfogadta Kenessey B. előadó ismertetése nyomán a bizottság határozatát: Az egyes egyházkerületektől beérkezett nyilatkozatokat nyomás nélkül a bizotts. tagjal közt országos szét tanulmányozás végett, készítsenek javaslatot s ezt terjesszék be a konventnek.

(Ez a prot. egyház életére különösen a felekezetenkívülséget megengedő reformtörvényeknél fogva rendkívül fontos ügy, sokáig fog még megfelelő kivanatos végelintézet nyerni.)

A legelőtöbb adóterhek könnyítésére rendelkezésre álló 14.000 korona tökésszegnek az egyes e. kerületek közt felosztása kérdésében Tisza I. gf. javaslatát fogadták el, t. i. ne adassék ki, hanem tökésszék.

A gyűlést ma tovább folytatják.

KÜLFÖLD.

Mozgósítás Dalmáciában. A Montenegroban megjelenő Onogost című lap arról ad hírt, hogy Ausztria-Magyarország nagy számú katonaságot gyűjt össze Dalmáciában, a montenegrói határmentében. A bécsi hadügyi kormány az utóbbi években költséges erődítéseket létesített az adriai tengerparton, másrészt Montenegro és Bosznia-Hercegovinában a török határszelen s a fokozatos erődítések meg most is folynak.

A dalmat hadtestparancsnokság katonai raktárakat és laktanyákat létesít, Cattaron kívül: Risznán, Peraszton, Czirkviczán, Grkván és Ledemcán.

A montenegrói lap megjegyzi, hogy nem érti, miért történik e gyors mozgósítás Dalmáciában és az okkupált tartományokban, holott Ausztria-Magyarországot nem fenyegeti most semmi veszély délen, ha csak maga nem szándékozik délfele nyomulni.

Egy francia ember a burokról. Leon mérnök, ki a creuzoti bányaműveket Transzvalban képviseli, Marsaillebe érkezett és egy újságróval a bal szemébe levő sérülésről beszélt, melyet jan. 12-en kapott, midőn Kimberley bombázását vezette. Leon hangsúlyozta, hogy a burok csodálatraméltó lövészek és tüzerek és utalt az angolok roppant veszteségére, mely 40 ezer emberre rug, míg a burok csak 6000 embert és ezek közt is csak 600 halottat vesztek. Leon azt hiszi, hogy a burok csak arra fognak szoritkozni, hogy megmaradjanak a defenzívában, sőt szükség esetén meg Pretóriát is feladják s a megközelíthetlen hegyek közé húzódnak.

A háboru.

A háboru második része, úgy látszik, most végleg megkezdődött. Roberts lord 5 hadoszloppal keleti irányban elindult a Wepener körül levő bur hadsereg ellen. Roberts 5 hadseregének ereje a következő: Brabant tábornok csapata 6000 ember, Rundle tábornoké 8000, Polecarew ezredese a lovassággal együtt 9500, Hamilton lovasított gyalogsága Colville csapatával 1300, míg Glentől keletre a Modder mellett egy sereg áll, mely 2500. Roberts azt reméli, hogy a burok seregét, a melyet 10 ezer emberre becsülnék, egyszerűen el fogja fogni.

A burok valószínűleg kiürítik egész Oranzsot s Roberts Bloemfontentől megkezdheti hadműveleteit Natal irányában.

London, apr. 24.

Roberts lord taviratozza Bloemfonteinből tegnapi kelettel:

Brabant és Hart gnap megkerülték az ellenség hadállását, a mely megakartta akadályozni az észak felé való előnyomulást és hehograffal összeköttetésbe léptek Dalgetyvel, aki azt jelentette, hogy mindnyajan jól vannak. Brabant és Hart vesztesége tegnap és vasárnap tizenöt négy sebesült volt. Tegnap délután egy óraker Wepener től délre körülbelül nyolcz mérföldnyire állottak. A Polecarew vezetése alatt álló tizenegyedik hadosztály és French tábornok két lovasdandára tegnap délután komolyabb harc nélkül Tweede-Gelukba ért s beiografikus összeköttetésbe lépett Rundle tábornokkal. Hamilton tegnap lovasított gyalogsággal elfoglalta a sannshsposi vízművet. Minthogy az ellenség a szomszéd dombokat meglehetős nagy haderővel tartja megszáva, Hamilton támogatására kiküldtek a 9 hadosztályt. Maxwell dandára tegnap kelet felé nyomult előre s vesztesége nélkül elfoglalta azokat a hegyeket, melyek a Modder folyónak Kranztkraal mellett lévő hidjáj dominálják. Ez a hid nagyon fontos pont, mert a burok a mult heten sokat használták.

London, apr. 25.

A Daily News-nak jelentik Lourenco-Marquezből tegnapi kelettel:

Az amerikai ambulancia szombaton viszsza ment Amerikába, mert nem volt megelégedve a burok bánásmódjával.

Hír szerint a pretoriai dinamitgyár alkalmazottjai, a kik már feléve nem kapnak bért abbahagyták a munkát. Hire jár továbbá, hogy Mayer Lukács tábornok elesett.

London, apr. 25.

A Reuter-ügynökség jelemti Maszeruból tegnapi kelettel:

A burok, a kik tegnap Brabant tábornok csapatai elől visszavonultak, az éjjel több mérföldnyire előnyomultak, kedvező állást foglaltak el és ma hat ágyúval erősen kezdtek bombázni Wepener. Most már kevésbé látszik valószínűnek, hogy a burok tényleg fölhagyják a volna Wepener ostromával.

HIREK.

Az Országos diákkongresszus matinéja. A debreczeni országos diákkongresszus minden tekintetben kiváló lesz. A rendező bizottság lázas munkájának fényes eredménye lett, a mennyiben a kongresszus minden program-zama vonzó, eredeti és érdekes. Legujabban a matiné meghívóját állították össze, s ezt a többi meghívókkal együtt ma expedáltak. A matiné meghívója a következő:

Meghívó

a debreczeni diákkongresszus alkalmából

1900. évi ápril hó 30 an, hétfőn d. e. 11

óraker

az «Arany-Bika» szálloda disztermében

rendezendő

MATINEÉRA.

Belépti-díj. Páholy-jegy 14 korona. I-ső rendű hely 5 korona, II-od rendű hely 5 korona, állóhely 2 korona, tanuló-jegy 1 korona.

A matinée tiszta jövedelmének egy része a pusztaszeri diák-emlékoszlop javára fordítatik. Ez emlékoszlop alapköve a millenáris esztendőben tartott kecskeméi diákkongresszus alkalmából tétetett le a versszerződés erén, azota az ifjuság gyűjtése folytán összegyűjtött 6500 frt s még hiányzik 1500 frt. A meglevő összeget Kecskemét város törvényhatósági bizottsága kezeli.

Jegyek előre válthatók: Szent-Királyi Tivadar és Zádor Lajos urak üzletében.

Műsor:

1. Ouverture Hongroise Kéler Belától. Előadja a Főiskolai zenekör a színházi zenekar közreműködésével.

2. A debreczeni közönség s az ifjuság. Megnyitó beszéd. Mondja Kun Béla a kongresszust előkészítő nagybizottság elnöke.

3. Felolvasás. — Tartja Köpcesdi Dezső, a budapesti egyetemi kör elnöke.

4. a) Godard: Berceuse.

b) Hubay: Mazurka; hegedűn előadja Szilágyi Imre, zongorán kíséri Szilágyi Margit k. a.

5. Felolvasás. Tartja Herczegh Ferencz.

6. Szavaltat. Előadja Jászay Mari.

7. Kurucz nóták. Székácsból. Előadja a Főiskolai Énekkar.

8. Költmények. Irta és előadja Ábrányi Emil.

9. Fabián hadnagy. Melodráma Farkas Imrétől. Szavalja Takács Endre, zongorán kíséri a szerző.

* **A Braganzai herczeg a Hortobágyon.** Ferencz Józsefnek a Vilmos huszárok hadnagyának kedves vendége van. Öccse az ifjabb Braganza a loversenyek napjára Debreczenbe jött, s az óta itt van. — Ferencz József öccsével tegnap reggel több Vilmos huszár tiszttársaságában, a Hortobágyra ment ki. Az állomáson Farkas Bertti bányánk vendégszereteteről messze földön híres mátai biztos fogadta. A társaság kocsióra ülve, megnezte a pusztát egyrészt, a mely már haragszöld színű pázsittal van benöve. A herczegeket különösen az egyes istallók érdekeltek, és figyelemmel hallgatták Farkas Bertti magyarázatát. Aztán a hortobágyi csárdában megehédelték, s délután négy óraker elindultak a rendes vonattal Debreczenbe.

* **Ujlaki Antal** ujságíró kollegánk a Debreczeni Elenőr főmunkatársa állásától megvált, s Szegeden fog letelepedni, hol napilapot indít „Szegedi Ujság” czímen. Fájjaljuk a derék talpig becsületes, jószívu és kitűnő kartárs elávozását, mert különösen mi ujságíró emberek sokat veszünk vele. Kivánjuk azonban, hogy vállalkozását kísérje siker, szerencse és boldogulás.

* **A hortobágyi lókiállítás és versenyek.** A deareceni gazdasági egyesület — mint említettük — június 10 én a hortobágy pusztán lókiállítást és lótenyésztési jutalomdíj osztást rendez, amelyet uri fogat és parasztszekérversennyel, ugyszintén mezőgazdák és csikósok löversenyével köt össze. A gazdasági egyesület ezen állatkiállításának, díjazásának és versenyeknek a Hortobágy-pusztán rendezése által, alkalmat kíván nyújtani a gazdaközönségnek arra, hogy megtekintse a Hortobágy-pusztát, ahol még ma is változatokkal teli, regényes élet tanyáz, mely minden ízében magyar, melyet nem forgatott ki a maga mivoltából a haladás, mely hamisítatlan és eredetiségben mutatja képét őseinek — gazdasági életének. — A résztvevő közönség részére gondoskodva van külön vonatról és a jun. 8-án délig jelentkezők részére megfelelő ellátásról. A külön vonat díjmenet-jövet és ebédjegy személyenként 5 kor. 60 filléért válthatók az egyesület titkari hivatalában: Rácz Lajos ügyvezető titkarnal (Városház I. em. 14 sz.) és Szentkirályi Tivadar üzletében. Felkérletnek a kirándulásban résztvenni óhajtók, hogy jegyeiket jun. hó 8. déli 12 óráig megváltani

sziveskedjenek, mert ezen határidőn túl csak is a külön vonatra adnak ki jegyek, de az ellátásról gondoskodás nem történhet. — A Hortobágyra indulás külön vonaton jun. 10-én reggel 8 órakor, vissza indulás a Hortobágyról d. u. 5 órakor leend.

* **A diákkongresszusi kiküldöttek fogadása.** F. hó 27-én, penteken érkezik Debreczenbe az ország különböző részeiből 140 diák. Magyarország művelt ifjúságának képviselői lesznek ezek, kik Debreczenbe, az ősmagyar városba, hogy mily örömmel jönnek messze vidékről, mutatja a nagy szám, mely a magyar diákság hasonló mozgalmaival tekintve, eddigre páratlan. A kongresszust rendező bizottság, valóban a legkomolyabban elismerést érdemlő nehéz munkát végzett, hogy ez összejövetelnek megadja a méltó díszes keretet is, a kongresszusi tárgyalásokat a legszebb, a legelvezetesebb program-pontokkal tette változatosá, vívó és torna versenye az ország minden részéből neveztek, a leghíresebb emberek kísérik ide tanítványokat, matináján országos hírességek: Herczegh Ferencz, Abrányi Emil s jelenleg élő legnagyobb művésznők: Jászai Mari vesznek részt, tegye Debreczen városa ez igazán szép keret még szebbé, még díszesebbé. Lobogózza fel péntekre virradólag, minden háztulajdonos a maga házat, dísznek az utcák mindenféle lobogódiát, hogy bármerre tekintsen is az a hozzánk jött vendégcsereg, lássa azt, hogy itt igazán szives örömmel vártak rá s hogy Debreczennek közmondásos vendégzeretete nemcsak hírekben él. Külsőleg ez a szives látás nyilváníttá, de impozáns megnyilatkozásában a legmaradandóbb s a legkellemesebb benyomást kelti ez idegenben. Ne zárkózzék el a lobogó kitűzése elől egyetlen hazinlajdonos sem.

* **Elgázolta a vonat.** Szatmárról írják: A Debreczen felől érkező személyvonat tegnap este egy Dávid Gyula nevű közönségseregbe a káplárt morzsolt össze Szatmáron, a vasuti hid közelében. Dávid, ki a sorozó bizottsággal volt visszatérőben, az állomás közelében leugrott a kocsiából, de oly szerencsétlenül, hogy a kerekek előbb lábát, majd egész testét elkapták. Feje elgurult törzsétől s az egész ember egy alakatlan hütömeggé változott. — A szerencsétlenségről bajtársai csak a megerkőzés után szereztek tudomást.

* **Gyermekcsiny.** — Tegnap este 9 óra előtt erős dörrenés reszkettette meg a levegőt. A lövés a Szent-Anna utcán lévő 1 számú házból hallatszott, hol csakhamar nagy néptömeg gyűlt egybe és izgatottan tárgyalta a lövés okát. Mindenki egy-egy véres drámát drámát sejtett, melynek méltó befejezése a lövésben nyilvánult. Az összegyűlt néptömeget a rendőrség alig tudta visszatartani, mindenki látni szeretne volna a vérben fekvő szerelmeseket. Odabent pedig ezalatt egy 14—16 éves fiú a félelemtől sápadtan állt a rendőrbiztos előtt. Egyszerű gyermekcsinyt követett el s nem gondolta, hogy abból olyan nagy hü-bó fognak csinálni. Frölich Emil könyvkötő tanonc valahonnan kerített egy üres katonatöltényt s azt egy tüzelő fára erősítette, azután puskaporral jól megtömte s elsütötte. A töltény akkorat szolt mint egy katonai fegyver, melyre összefutott a nép. A fiú is megremült a hatalmas dörrenéstől s az összegyűlt néptől, mert hiszen ő nem gondolta, hogy oly nagyot fog a töltény szólni, mivel — mint remegve vallotta — csak patkányokat és nem embereket akart rémíteni.

* **Eltűnt kétszáz korona.** Nasch József helybeli nagykereskedő egyik segéde, Kelemen Sándor debreczeni fiú a múlt hét végén hirtelen eltűnt. Debreczenből. A kereskedőségét hirtelen eltűnése összefüggésben van gazdájának azon napra történt 200 korona eltűnésével. Mikor Kelemen elment Nasch

jelentést jött a rendőrségnél, hogy segéde, aki megszökött 200 koronát, elsikkasztott. A sikkasztásról értesítették a fővárosi rendőrséget is, a hol a fiatal segédet tegnapelőtt el is fogták. Tegnap szállították vissza Debreczenbe a kir. ügyészség fogházába. A megkerült fiatal embert a vizsgálóbírósg kihallgatta és este már szabadlábra is helyezte.

* **Jubiláló református egyház.** A tó kaj-hegyaljai regényes fekvésű Tallya városa negyedfélszázados jubileumát készül most megülni ref. egyházának. Nagyobb szabású ünnepséggel lesz ez a jubileum egybököve, az ünnepség napján pedig 1900. július elseje tüzetett ki. Az ünnep rendezésében az egész város érdeklődése, vallaskülönbőség nélkül részt vesz. Az alsó-zempléni ref. egyházmege Me c z n e r Bela gondnok és K e r e s z t u r y József esperes elnöksége alatt nagy küldöttséggel vesz részt az ünnepben. Ünnepi ima mondására K u n Bertalan miskolci református püspököt kérik föl. A rendezés elnökségét B e r n a t h Bela orsz. képviselő és Szabó Gyula talyai nagy szőlőbirtokosok vállalták el. Az ünnep fénypontjának egy ref. templomban tartandó nagy hangverseny ígérkezik, melynek közreműködésre fővárosi írókat és művészeket hívnak meg. Az egyház negyedfélszázados történetének megírását H e z s e r Emil ref. lelkész vállalta el.

* **A. M. A. V.** debreczeni műhelyéneck alkalmazatásból alakult társaság tanczszal egybekötött műkedvelő előadást rendez az „Egyetértés” önképző, dal és zeneegylet javára a Margit-fürdő dísztermében, 1900 év május hó 5-én, mely alkalommal színpad kerül: Liliom Klár. Helyárak: I. hely 2 kor., II. hely 1 kor. 60 fil., III. 1 korona 20 fil. Állóhely 80 filér.

* **Öngyilkossági kísérlet.** Tegnap Szénási Zsuzsánna a nagyverdei fürdőház előtt összerogyott. A hozzá siető rendőr kérdésére azt felelte, hogy nagyon beteg és nem bír a fájdalmaival, hát leült pihenni. A rendőr felkísérte a bűnügyi osztályhoz, hol nagy faggatásra elbeszélte tettet. Özvegy Pintérnének lakott a Magos utcán, honnan meg tegnapelőtt este elmozdított a Nagyerdőre. Leült egy fa alá és 3 pakli gyufaföldet ivott meg. A fájdalomtól esett össze, mikor a rendőr megtalálta. Tettet állítása szerint életuntségéből követte el.

* **Az igazság utja.** Ez az út, melyről azt tartják, hogy a leggyenesebb, minden egyenessége dacára is sokszor csodálatos helyekre vezet. Országszerte tárgyalnak most egy bünpörről, melyben egy szigorú orvos, egy leány és az anyja gyermekgyilkossággal volt vádolva, Ziegler szigorú orvost egy újpesti kereskedő család taníttatta, abban a reményben, hogy a házi kisasszonyt majd halálból újíti veszi. A fiatalok szerepek is egymást, sőt szerelmöknök nagyon is korán gyümölcse lett, a gyermek állítólag halva született. Az orvosi szakértők azonban a gyermek megfalusztását állapították meg. A tárgyalások menetén az anya, Sombergné és leánya Paula aztán olyanformán beszéltek, hogy a gyermeket Ziegler lojtotta meg. Sok bonyodalom után tegnapeste kihirdették az esküdtszék verdiktjét. Az ítélet alapján a gyermekgyilkosság vádjá alól mind a három vádlottat felmentették. A közönség éjenzésbe tört ki s mikor az ügyész is megnyugodott az ítéletben ovácztoval fogadták. Ziegler, a vádlott orvosnövendék Sonnenberg Paulát megölette az esküdtszék ítélete után s együtt távoztak a tárgyalási teremből.

* **Homályos végrendelet.** Néhai Bajkor Tamás vagyonának egy részét a Magyar Írók és Művészek nyugdíjalapjának hagyományozta. Miután azonban ily nevű egyesü-

let nincs a hivatalos lapban, Markó Sándor dr. körjegyző felhívja mindazon egyesületeket és alapítványokat, melyek a végrendeletben említett egyesülettel hasonló céllal bírnak, hogy a folyó évi június 11-én Rozsnyón, délelőtt 9 órakor tartandó hagyatéki tárgyaláson képviselők magukat. Ilyen egyesületek tudunkkal a Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézete, az Irói Segélyegylet, a Vidéki Újságírók Segélyalapja, az Országos Színész-Egylet, a Budapesti Színházak Nyugdíj-Egysége és esetleg a Képzőművészeti Társulat. Az örökséget átvenni alkalmas testület tehát van elég. Csak az a kérdés, hogy mennyi az örökség.

* **A nagykeréki apósgyilkos.** Tegnap hozta meg határozatát a nagyváradai esküdtszék Gönczi Ferencnek, a nagykeréki apósgyilkosnak szenzációs bűnpörében s a törvényesek az esküdtek verdikte alapján a büntetőtörvénykönyv 281 §-ának első bekezdésébe ütköző, erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés büntette miatt, hét esztendei fegyházra ítélte, a vádlottat, kimondván, hogy a vizsgálati fogságban töltött időt nem számíttják be neki. Ez volt az első felvonása annak a megrázó tragédiának, a melynek egy jobb sorsra érdemes, alapjában veve becsületes, de a sors kegyetlensége és a saját gyöngege folytán borzadalmas bűnre tévedt puratlgazda a szomorú hőse. Az ítélet ellen az ügyész elterő minősítés miatt semmiségi panasszal élt, a védő ügyvéd hasonlóképpen.

* **Mikor királyok találkoznak.** Ha uralkodók utaznak, virágoznak a politikai kombinációk és a fejedelmi találkozók alkalmából visszafajtott lélekzettel figyelnek a népek, mert úgy tartják, hogy az aranyos termekben birodalmak sorsát döntik el. Most is, hogy a király Berlinbe utazik, csak úgy röpöködnék a politikai kommentálások, holott hivatalos oldalról valig erősítik, hogy ez a látogatás tisztán a barátság ténye. Am ezt nem igen akarják hinni, pedig hogy a királyok találkozása sem mindig jelent politikai tanácskozást, arra tanubizonyság a következő kis történet. Mikor II. Vilmos császár legutóbb a bécsi udvarnál volt látogatásban, akkor is mindenféle politikai híresztelések keltek szárnyra holott, mind ki erült a két utalkodó egyszerűen azzal töltötte az estét, hogy hartyáztak egymással. A beavottak még azt is tudják, hogy Vilmos császár ez alkalommal különböző kártyamutatványokba is beavatta királyunkat.

* **A bank végveszedelme.** Ezuttal nem oly bankról van szó, amely az eladósodott emberiség bizalmát jelzőleg is élvezi. Emilités történik ellenben a bankról, a mako-bankról, melyet a nagyváradai rendőrség aminap viharos éjjelen szétrobbantott. A bank egyik harmadrendű kávéház külön szobájában alakult es m u n k á l t. A h o m a l y o s zugban, a kerek asztal körül t e n - h a t a n ü l t e k, ideges, izzatag, kipirult arcú férfiak s a kezük reszkettett, a mint forgott ujjai között a kártya. A voltaképpen bank az asztal közepén, nagy tálcában volt: mintegy 400 forintnyi bankpénz uszott benne. A leglázasabb izgalom közben szó sem hallatszott, a vastag füstfelleg se mozdult, hirtelen megnyílt a bizalmas szeparé ajtaja s a szobába lépett a rendőrbiztos. A megszeppet urak menekülni próbáltak s ilyekezték pénzeiket eltüntetni; a szigorú rendőr azonban erélyes volt módjólott. Kinos perczek következtek, a szorongás, a félelem perczei. A biztos azután lefoglalta a bankba rakott háromszázhetven forintot és főírta egyenként az urak nevét. A társaságot, melynek csupa idegenek a tagjai, tegnap hallgatta ki a rendőrség.

La Médecine Nouvelle.

A »*Médecine Nouvelle*« (17. évfolyam), Franciaország legelőkelőbb orvosi intézete, minden nyelven szerkesztett illusztrált röpiratot hoz nyilvánosságra, mely teljes tájékoztatást nyújt az idegbajok alapos gyógyításának külső kezeléséről és pedig: Asthma, rheuma, bénaság, csusz, vérhasnál; továbbá a gyomor, a máj, a vese, a hólyag-betegségeknél, valamint daganatok, rákdaganatok, sükettség, kövérségnél stb. A ki német illusztrált brosúrát óhajt, mely ingyen és bérmentve küldetik meg, forduljon levelezőlapon *Peradon Dumas* orvosi fakultás Paris, a *Médecine Nouvelle* igazgatóihoz, 19. rue de Lisbonne Paris.

Tót klub Debreczenben.

Az angolok iránti rokonszenv, a burok ellen indított igazágtalan háboru miatt, az egész világon lelhadt. Lejárt az angolok becsülete. A debreczeni angol klub is kezdi szegyenleni, hogy megalakult, s a klub tagjai egymásután szöknek meg. Hiába szaval nekik Széll Farkas: nincs a ki meghallgassa. A míg azonban az angol klubban a felbomlás csirái mutatkoznak, annál szebb jövő várakozik a most alakuló felben levő debreczeni tót klubra.

Debreczen ma már igen nagy város, sokféle nyelveket beszélnek itt, össze lehet hozni egy tót klubot is. Az is köztudomású, hogy sok Tóth lakik Debreczenben (K. Tóth Kálmántól kezdve Tóth Laci-ig), a kik mindannyian örömmel üdvözlők a tót klub eszméjét.

Az idő is nagyon kedvez, a tót klub megalakításának, mert csodálatos változás, csodálatos fordulat történt a világpolitikában és a népek érületében. Eddig ugyanis az angolt tartottuk az emberi szabadság képviselőjének és megvédelmezőjének, ma már ezt a nimbuszt az angol nép önkézeivel tépte szétjelle.

Ellenben az orosz, kit eddig a zsarnokság képviselőjének tartottunk, kezdjük megszeretni. Az orosz czartól várjuk, hogy a telhetetlen, az elbizakodott Angliát megfogja fenyegetni, hogy a buroknak békét hagyjon. Hogyne találkoznék, ilyen viszonyok között, kedvező fogadtatással a tót klub megalakításának eszméje?

A tót nyelv közeli rokonságban áll az orosz nyelvvel, tehát csak olyan világnyelv mint az angol. Érdemes tehát a tót nyelvet is kultiválni, mely különben is sokkal szebben hangzik, mint az angol. — Ezen szempontok voltak indító okai a debreczeni tót klub megszűlésének.

A tót klub azonban nem fog olyan nagy hűhóval hajudujodozni, mint az angol klub, nem fog szavalati és felolvasó estélyeket rendezni, nem kíván konkurrálni a Csokonai körrel sem, mert e miatt Benedek János, ki maga is kitűnő szlavista, megapprehendálna, a tót klub tagjai, összejövetelük alkalmával nem töltik el üres trécseléssel, haszontalan poveláással az időt, hanem a nemes sakk-játékban fogják magukat gyakorolni, hogy ilyen formán elsajátítsák a hadi tudományokat azon esetre, ha Angliával háborúra kerül a dolog, a mi előbb-utóbb ugyanis meglesz. A magyar lovak, melyeket ezrevel vásároznak össze az angolok, már megtanulták a háboru mesterségét Transzvalban, hát a sakkozó magyar-tótok miért ne tanulhatnak meg?

Táca-estélyek helyett a tót klub kram pampuli-estélyeket fog rendezni, s ezen itallal konkurrencziát fog csinálni a városi szeszkereskedesnek, a Papp László nagy bosszuságára. — A tót klub előre láthatólag a legnagyobb virágzásnak fog örvendzeni, a mit már abból is lehet következtetni, hogy — értesülésünk szerint — Csiky Lajos a tót klubnak is tagja lesz. A hol pedig jelen van, ott minden virágzik, kivéve az angol klubot, mely már elvirágozott.

A klub diszelnői tisztére Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány van kiszemelve, kit vérségi kötelekek fűznek a tótokhoz. (Tudtunkkal Simónffy polgármester is dicsekedhetik tót(h)-rokonsággal! Szerk.)

Örömmel üdvözlők tehát a tót klubot s azt kívánjuk neki: Vivat; crescat, floreat!

Színház.

A kis szökevény.

Tegnap este befejezte rövidre terjedő pályafutását. Hogy az este újra volt publikuma, azt két olyan kedves művésznőnek lehet köszönni, mint F. Kállay Lujza és Sarosi Paula. F. Kállay mint Carmen a bájos olasz táncosnő volt, tele tüzzel, hévvel s szenvedéllyel. Zajosan tapsoltak minden énekét és tánczát.

Sarosi Paula Vinniefried farszto nehez szerepét bravúrral, utánozhatlan könnyedséggel és vig kedéllyel játszotta végig. Örömmel konstatáljuk a szezon befejezése előtt, hogy a szemünk előtt s haadt óriást. Egyike ő a jövő azon subrettjeinek, kik hivatalosan a színművészetnek diadalokat szerezni Tanácsoljuk ép azért, hogy a haladás, a siker ne vezesse tévuttra, hanem szorgalmasan tanuljon a jövőért.

Tegnap újabb nagy sikerét szívesen jegyezzük fel ismét.

(s. b.)

A Nagyvárad színház megnyitása.

Október 1-én nyitják meg Nagyváradonja most épülő Szigligeti színházat, a melybe Somogyi Károly vouul be társulataival. Az igazgató összeállította már a megnyitó előadás programját, mely Endrődy Sándor prologusából, Varady Antal előjátékából és Hunyady László opera egy felvonásából fog állani. Az opera a következő szereposztással fog menni: Király: Kálmár József, Gara: Pintér Imre, Czillej: Bekéssy Gaspár; Szilágyi Erzsébet: B. Cik Iren, Gara Maria; Forrai Ferike, Matyás: Lányi Edith, Hunyadi László: Perényi József.

Ujabb Somogyi szerződtette Nyáray Antalt a jeles komikus, ki most vált meg a kolozsvári Nemzeti Színházról, továbbá Temesvárról szerződtette Déri Alfredot lyrail szerelmesnek, Barna Jolánt soubrettnek, Kálmár Józsefet lyrail tenornak Bekéssy Gaspár: opera basszistanak, Gáthy Lajost szerelmes és baritonistának, Füredi Józsefet operett buffónak.

Bucsuzik a színlaposztó. Hát csak-ugyan befejezéséhez közeleg a színi évad: bucsuzik a színlaposztó. Gubics Fülöp színlaposztó különben a alábbi versben vesz bucsut a közönségtől:

Itt a valas bucsu-perceze,
A melyben mennem kell!
Nagy az én szívem keserve,
Oh, hogy bírom el!
Nem tudok se-hogyse menni,
Mert az a való:
Hogyha menni tudnék is,
De nincs utravalól
Nyissátok hát fel az ersz nyit
Legyen bór az vagy posztó
Csak csengő „flórest” kapjon
A szegény színlaposztó!

Színházi műsor.

Csütörtökön, ápril 26-án, bérlet 170. szám „B” Ujházi Ede urnak, a Nemzeti színház művészenek vendégfelleptével: Otthon-Drama 4 felvonásban. Irtá: Sudermann Hermann.

Pénteken, apr. 27-én, bérlet 170 szám „C” Ujházi Ede ur második vendégjátékául: A Pont-Bipuet család, Vigjáték 3 felvonásban. Irtá: Bisson.

Szombaton, apr. 28-án bérlet 172 szám „A” Ujházi Ede ur harmadik és utolsó vendégjátékául: Stilton Timót, Vigjáték 5 felvonásban. Irtá: Poole János.

Vasárnap apr. 29-én két előadás: délután 3 órakor félhelyárakkal: A görög rab-szolga. Operette 3 felvonásban. Este 7 és fél órakor bérletszűnetben: A szökött katoná. Eredeti népszínmű 3 szakaszban Irtá: Szigligeti Ede.

Meleg vacsora.

A hadügyminiszter elrendelte hogy a katonák hetenként két nap 3 krajczárt kapjanak meleg vacsorára.

Réges régen volt, mikor a hadsereg legényiségének vacsora kérdéseit feszegetni kezdék humánus tisztek és aldozatkész czivilek. Van vagy harminc esztendeje annak, hogy ez a kérdés csak kérdés, — ugyanis a a katonaság roppant konzervatív s nem egy-könnyen megyen bele fölösleges utasításokba. A vacsora, pláne a meleg vacsora pedig fölösleges dolog tehát nem is kellett vele komolyan foglalkozni a katonaságnál. Mert ha komolyan foglalkoztak volna régóta, ugyanoly régóta meg is volna oldva az a kérdés. — A lehető legközelebb ismertem egy fiatal embert akit mikor kilepett a szemináriumból, hol minden este volt meleg vacsorája, az apja kitagadott: se pénze, se ruhája se lakasa nem volt, csak azt említem meg, hogy keserveben fűtyelve séálta el a vacsorát az akkori Szikszay előt hónapokig amíg apját ki tudta engedszelni. Ez a fiatal ember a vacsora, sőt meleg vacsora hiánj szűkölködő életszakának remsegeről hihetetlen, de való szenvedéseket tud mesélni.

Es elképzelhetjük magunknak azt az Infanterist-et akit átlag reggel 5—6 óratól délutáni 3—4 óráig hajszoznak, ütnek lökdősnek, hogy mikor a menázaisoz kerül, a keserűségtől és faradságtól enni se tud. Aztán másnap 5—6 óráig megint nem ehetik, jólakásáról nem is szólván, délután pedig vagy mondjuk aznap ha még az nap délelőtt 11 órakor ehetik, jól is lakhatik — azután pedig buja, czupaszz Ezeket tudván, az emittetem fiatalember belenyugodott sorsába mert se nem ütötték, se nem hajszozták, ebédelni nyugodtan ebédelhetett (három krajczárért szalónnát 2 krajczárért kenyert) holott a gemeiner Infanterist hozzá képes nagy ehet-nem strapált ember, a kinek a napjához való egyszeri evés semmi.

Ha száz semmit összeszűnek, akkor is semmi a száz semmi. És ha száz déji minázis adnak az Infanterist-nek ez az estere való évesnek semmi, mivelhogy egy embernek csak egy gyomra van. s délben azt senki sem töltheti meg vacsorára. Ha meg azt akarja, hogy a közlegény gyomra rontas és erőtlenedés nélkül szolgálja végig a kemény három esztendőt, okvetlenül arra kellett kilyukadniok a hadügyminisztereknek hogy a közkatónákat tapálni kell. Elvben és teoriában ide is lyukadtak, c-ak nem volt erre költéségük. Jó. Pedig megmondhattak volna, meleg és pezsgős vacsorák alatt, hogy annak az Infanterist Csampásnak az apja nem csak fiát adja Infanteristnek, hanem meg adót is fizet érte. Hova teszik a miniszterek az adót, hogy a ven Csampas infanteristának adott fia az apja adójából csak egyszer kaphat napjában felig-meddig eteinek nevezhető menázis?

Hogy, hogy nem, — a „Tiszte jetelek a közkatónákat!” féle Petőfi mondás jutott Krihammer báró közös hadügyminiszternek ay eszébe, mikor teljes erővel arra törekszik hogy a legénység — ezután meleg vacsorát kapjon. Fog is kapni — két o. é. krajczárért Mive hogy ennyit vett fel évi költségvetéssel tudjuk hogy nem a maga szótából, hanem kényszerűségből. Mert több nem jut. Lehet hogy jövőre jut. — Ugyanis jövőre a hadügyminiszter már nem két, hanem három krajczárt, azután meg még többet illeszt a költségvetésbe ugyanezen czélra. Hogy két majd három krajczárból mocsoda meleg vacsorát kaphat a legénység, — arról beszéljenek a manipulasok

Ma se vagyok nagyétű, se nagy ur, de mivel Infanterist vagyok éjjeli es napi szolgál-atbar, átlag napi 16 órán át egy meleg va-

csorám mégis belekerül 35—40 krajczáromba. Ha a másféle infanterist rászorítják 2—3 krajczáros vacsorára ez a katonaságnál vivmány-számba megy, még akkor is ha ez a meleg vacsora csak sűrű zupából áll. Otthon, zseller napszámos gyerek korában talán ebédre is csak cziberét vagy tökmagot kapott az infanterista, és muszáj volt elégedettnek lennie. Most kap téstát kávét vagy konzerv főzeléket — vacsorára. Tehát boldog ember a hadügy-ministar is, a bakája is, mert 2—3 krajczár jut a legenysegnek meleg vacsorárrá.

CSARNOK.

Magda.

Regény egy kötetben.

Írta: Sipos Béla.

(Folytatás.)

9.)

Míg a vadászok próbái folytak, Déri folyton a színház körül lebzelt. A darab betanításával nem sokat törődött, utasításokat egyáltalán nem adott. Behuzódott a sötét nézőtér egyik páholyába, s ott várt a próba végéig.

Határozottan érdeklődni kezdett Cser Magda iránt.

Minden szava, minden tette imponált, egyéniségének varázsa pedig valósággal elbódította.

Azzal mar tisztában volt, hogy kitűnő színésznő, s hogy darabját diadalra fogja vinni; csak azt szerette volna még tudni, hogy az az akaratérő, a művész lélek öntudatossága nem furfang, nem csalétek-e, melyet különösen a színésznők nagyon szeretnek kivetni, hátha akad reá valami halacska.

Kezdett Magda multja iránt tudakozódni.

Egy hangverseyben összekerült a zene-akadémia igazgatójával. Előhozta neki új darabját, annak pompás zenéjét, az eshetőségekről beszélve szóba kerültek a színészek is, köztük természetesen Cser Magda.

— Ismeri az igazgató ur ezt a fiatal hölgyet?

— Nagyon jól! A mi intézetünkben végezte tanulmányait, onnan vitték le egy vidéki nagy város színházába. Szép jövő áll előtte; azt már akkor megjósoltuk.

— Különben milyen leány volt a kicsike?

— Komoly szorgalmas! A mennyire figyelemmel tudtam kísérni, tapasztaltam, hogy a léhaskodást gyűlöli s egyáltalán nem olyan édes, aranyos emlékekkel, melyeknek sugára visszaverődik a későbbi korra is. Az igazgatósnak is vége lett, s az öreg Cser, mint vándor színész kóborolt családostól az országban össze vissza. Magda tizenhat éves korában került fel a fővárosba, s ösztöndíjjal végzett.

Később azt is megtudta Déri, hogy vidéki működése a lehető legszebb volt Cser Magdának. A közönség valósággal ünnepelte, s rokonszenvét a legszigorubb tartózkodással is megnyerte.

Apja valamikor színigazgató volt. Kis társulattal kóborolta be az országot, úgy hogy Magda gyermekora nem volt telve olyan édes, aranyos emlékekkel, melyeknek sugára visszaverődik a későbbi korra is. Az igazgatósnak is vége lett, s az öreg Cser, mint vándor színész kóborolt családostól az országban össze vissza. Magda tizenhat éves korában került fel a fővárosba, s ösztöndíjjal végzett.

Határozott, férfias fellépését tisztelték kollegái is, kik közül a férfiak valósággal imádták az üde, érintetlen szép leányt.

Tehetsége hozta fel egyedül a főváros egyik nagy színházához, s most csupán rajta áll, hogy haladjon, törjön előre!

IV.

Egy esős délután Déri Pál a szerkesztőség szoba diványán lustálkodott. Azon törte fejét, mivel fusse agyon az időt estig.

Végre megállapodott, hogy valami ürügy alatt — akad elég — meglátogatja a Cser Magdát.

Kocsiba ült, s Magda lakására hajtott. Közel volt a színházhoz Magda lakása. Olyan berelt színezetű volt, a minő száz meg száz van a fővárosban.

Felment a második emeletre, csengett. Pár pillanat múlva kinyílt az ajtó. Magda nyitotta ki.

— Nincs szobalányom! Magad uram ha szolgád nincs. Kétfőnben jónapot, előre indulj, tessék bemenni.

Folyt. köv.

KÖZGAZDASÁG.

A szőlők megjavítása.

Néhány év még, szőlőterület tekintetében ismét ott lezünk, a hol a 70-es években állottunk. Ezt a reményt táplálhatjuk a sta szítikának azon adataiból, melyek szőlőművelésünk felkarolását jelzik. Kérdés azonban, hogy vajjon a mennyiség és a bor minősége tekintetében hasonló kilátásunk van-e. Sajnos! e kérdés tagadó válasz megtételére kényszerít s ha felteszük másik kérdés gyanant annak miertjét, hát azonnal tisztában vagyunk a felelettel is.

Azért, mert az új szőlők telepítése lázas sietséggel történvén, igen sok helyen nem jarnak el az okszerűség elveinek figyelembe vételével, hanem csak úgy ötletszerűen. S különösen áll ezen allítás a trágyázás tekintetében. Mar pedig, ha a művelés körül elkövetett hibák valahol megbosszulhatják magat, úgy épen a trágyázás az.

Epen ez okból most midőn közeledünk azon időponthoz, hogy tevékenységünket ismét a szabad természetbe vigyük, nem tartjuk feleslegesnek egyet-mást közzétenni arra nézve, hogy mi módon juttassuk a műtrágyákat a szőlőnek.

A gyakorlatban az egyik termelő, a műtrágyákat a töke nyaka körül alkalmazza, másik a tökesorok között húzott árokban helyezi el, a harmadik pedig egyenletesen szórja el az egész területen.

Határozottan legjobb mód az, midőn a szőlő egész területén egyenletesen szóratik el. Igaz ugyan, hogy ezen eljárással a földben levő gyomok felburjánzását mozdítjuk elő, de ez nem baj, mert e körülmény egyrészt intenzívebb művelésre, gondosabb kapálásra készít, a melynek kedvező eredménye el nem marad; másrészt pedig a talaj tápanyag gazdagodását is előmozdítja, amennyiben a felkapált s ismét a földbe kerülő zöld gyomok bomlásnak indulván, a zöldtrágyázás hatásának megfelelő eredményt idéznek elő.

Az egyenletes eltergetés, illetve elhintés mellett különösen azon körülmény szól, hogy a trágyát a csapadék a gyökérzet minden részéhez lejuttatja, s így az teljes egészében kibaszható.

Fiatal ültetvényeknél célszerűbb a töke nyakakörüli trágyázási eljárást alkalmazni, barmily trágyáról is legyen szó ugyanezen szabály áll a leglazább természetű földekre is. Ami a trágyák alátakarását illeti, erre nézve követendő szabályul szolgáljon az, hogy a

chilisalétrom s a kénsavas ammoniak igen sekélyen kapálendő alá, — ellenben a foszfor-savdus trágyák, továbbá a kálitrágyák legalább is 20 cm. mélységben.

A chilisalétromot, mint a melyből legkevesebb mennyiséget adunk, az eredmény-sebb szétszórás czeljaból homokkal vagy száraz földdel elegyítjük, ell-oben egyéb műtrágyákat egymagukban is kiszórhatunk.

Az alkalmazandó mennyiségre számos körülmény gyakorol befolyást, így a földnek tápanyaggazdagsága, a szőlő lombzatának állapota, a szőlő kora, fajtája, metszése, a természetes kitérőztetési cél stb., a melyekre legjobb utmutatást a tapasztalat szolgáltat.

Ha termelőink figyelembe veszik a trágyázásra vonatkozólag most elősoroltakat, bizonyára nagyban hozzájárulnak szőlőink mennyiségének és minőségének javításához.

Tavaszi és nyári idény

1900.

Valódi brünni szövetek

Egy szelvény 3.10 mtr. hosszú, teljes uri öltönyt (kabát, nadrág, mellény) ad, ára csak

frt 2.75, 3.70, 4.80 jó
8.— és 6.90 jobb
7.75 finom
8.85 finomabb
10.— legfinomabb

Egy szelvény fekete szalon öltönyhöz 10 frt. valamint felöltőszöveteket, turista-lódeneket, legfinomabb kamarnokat stb. stb. küld gyári áron a valódiságáról és szoliditásáról jól ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünnben.

Minták ingyen és bérmentve. — Minták szállításért jótállás. A magánfelek előnyei tetemesek: szöveteket közvetlenül fenti cégtől a gyárhelyiségből rendelni.

2961. sz.

1900.

Árverési hirdetés kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Varjas Sándor végrehajtonak Özv. Egri Mihályné és Egri József elleni végrehajtoni ügyében 1900. év február hó 20-án birói árveresen eladott és a debreczeni 4957 sz. tjkben A. l. 1902 és 6083 hrsz. alatt felvett ingatlanokból Özv. Egri Mihályné és Egri Józsefet együttesen illető $\frac{8}{14}$ részük, az utóbbit illető $\frac{1}{4}$ részre Özv. Egri Mihályné C. 18. szám. a. bejegyzett haszonélvezet jogának fenartása nélkül, a debreczeni Első Takarékpénztárnak utóajanlata folyton az ujjabb árverés elrendeltevén, annak fogantatására határidőül az 1900. évi május hó 19-ik napjának délután 3 órája az alatt irt kir. törvszek árverési termében kitűztetett. Kikiáltási ár a már kötelezőleg megállapított 2640 korona, melynek 10 % át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban letenni, avagy az 1881. LX. tcz. a 170. §-a értelmében a banat-pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervényt a kiküldöttnek atadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék mint tkvi. hatóságnál és Debreczen város rendőrségénél tekinthetők meg.

Kelt Debreczenben a kir. törvényszék mint tkönyvi hatóságnál 1900. márcz. 5-én.

Harsányi Gusztáv,

kir. törvényszéki bíró.

feljebb! — 14 méter — póstabér és vámmentesen. Minták kiválasztásra, nemkülönben fekete, fehér és színes Henneberg-selyem blousok és ruhákra alkalmas, 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint.

Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik.

HENNEBERG G., SELYEMGYÁROS, ZÜRICHEN.

Cs. és kir. udvari szállító.

Foulard-selyem-ruha

8 frt 40 krtól

Üzleti könyvek nagy raktára

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánljuk:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére

Levélpapír cégnyomással

1000 drb, 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték cégnyomással

1000 drb, 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.

Nyomatott Hoffman és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.